

ชื่อเรื่อง	ประสิทธิภาพของสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพจากสมุนไพรไทย 13 ชนิด ในการยับยั้งเชื้อรา <i>Colletotrichum gloeosporioides</i> สาเหตุโรค anthracnose ของมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้
ผู้แต่ง	ประกอบ เย็นจิตต์, มนตรี อิศรไกรศีล, วาริน อินทนา, ก้าน จันทร์พรหมมา และทักษิณ สุวรรณโน
ที่มา	กำหนดการประชุมและบทคัดย่อ. การประชุมวิชาการพืชสวนแห่งชาติ ครั้งที่ 7, 26-30 พฤษภาคม 2551. ณ โรงแรม อมารินทร์ลาгуน จ. พิษณุโลก. 391 หน้า.
คำสำคัญ	เชื้อรา; พืชสมุนไพร; สารสกัด

บทคัดย่อ

สมุนไพรไทย จำนวน 13 ชนิด (มะกูด เหงือกปลาหมอ โปธิ์ทะเล เทียนบ้าน หูปลาช่อน ชุมเห็ดเทศ สะบ้ามอญ มะม่วงหิมพานต์ เข็ม หมาก มังคุด ดาหลา และเฟื่องฟ้า) ถูกสกัดสารด้วยตัวทำละลาย 3 ชนิด (hexane ethyl acetate และ methanol) และทดสอบการยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา *Colletotrichum gloeosporioides* สายพันธุ์ NST-03 ที่เป็นสาเหตุโรค anthracnose ของมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ โดยวิธี disc diffusion พบว่าสารสกัดหยาบทั้ง 3 ตัวทำละลายของเปลือกหมาก (*Areca catechu* L.) ที่ความเข้มข้น 1,000 µg/ml แสดงการยับยั้งสูงสุด เท่ากับ 31.4 31.1 และ 31.1% ตามลำดับ เมื่อสารสกัดหยาบของเปลือกหมากถูกแยกส่วนด้วย quick column และทดสอบการยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อรา *C. gloeosporioides* พบว่าส่วนที่ 9 ของสารสกัดหยาบ hexane ส่วนที่ 7 ของสารสกัดหยาบ ethyl acetate และส่วนที่ 5 ของสารสกัดหยาบ methanol แสดงการยับยั้งสูงที่ความเข้มข้น 40 µg/ml เท่ากับ 25.9 25.1 และ 25.0% ตามลำดับ ภายหลังจากทำส่วนสารสกัดหยาบที่แสดงการยับยั้ง *C. gloeosporioides* สูงให้บริสุทธิ์ด้วย column chromatography พบสาร 6 ชนิด (AC1-AC6) การศึกษาสารบริสุทธิ์ด้วย ^1H และ ^{13}C NMR เปิดเผยว่า สาร AC1-AC3 เป็น fatty acids และ AC4-AC6 เป็น triterpenes